

Ympäristövaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi elohopeasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen täytäntöönpanoon liittyvien lakien muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi elohopeasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen täytäntöönpanoon liittyvien lakien muuttamisesta (HE 78/2018 vp): Asia on saapunut ympäristövaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- neuvotteleva virkamies Ulla-Riitta Soveri, ympäristöministeriö
- neuvotteleva virkamies Hanna Korhonen, sosiaali- ja terveysministeriö
- ylitarkastaja Tuuli Valkama, Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi kemikaalilakia, jätelakia, ympäristönsuojelulakia, terveydenhuollon ammattihenkilöistä annettua lakia ja rikoslakia siten, että niissä säädettäisiin elohopeasta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen täytäntöönpanon edellyttämistä toimista, kuten valvontaviranomaisista, toimivaltaisista viranomaisista ja asetuksen velvoitteiden rikkomisesta aiheutuvista seuraamuksista. Kemikaalilakiin ja jätelakiin tehtäisiin myös teknisluonteisia tarkistuksia.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Hallituksen esityksellä ehdotetaan säädettäväksi EU:n elohopea-asetuksen täytäntöönpanon kannalta tarpeelliset kansalliset toimet. Yhdistyneiden kansakuntien ympäristöohjelman (UNEP) alaisuudessa solmittu elohopeaa koskeva Minamatan yleissopimus on toimeenpantu EU:ssa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) 2017/852 eli ns. elohopea-asetuksella. Asetus on sellaisenaan jäsenmaissa sovellettavaa lainsäädäntöä, mutta tiettyjen velvoitteiden hoitamisesta ja asetuksen rikkomisesta seuraavista rangaistuksista on tarpeen säätää kansallisesti.

Valiokunnan mietintö YmVM 6/2018 vp

Elohopea on hyvin myrkyllinen, eliöstöön kertyvä ja kaukokulkeutuva aine. Suurin osa elohopeapäästöistä aiheutuu ihmisen toiminnasta. EU:n alueelle tulevasta laskeumasta jopa 80 % on peräisin unionin ulkopuolelta, joten on tärkeää, että päästöjen vähentämiseksi tehdään kansainvälistä yhteistyötä. Minamatan yleissopimus on tärkein kansainvälinen kehys yhteistyölle ja toimenpiteille, joilla hallitaan ja rajoitetaan elohopean ja elohopeayhdisteiden käyttöä sekä ihmisten toiminnasta aiheutuvia elohopean ja elohopeayhdisteiden päästöjä ilmaan, veteen ja maaperään.

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella ympäristövaliokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä muuttamattomina.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Ympäristövaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy muuttamattomina hallituksen esitykseen HE 78/2018 vp sisältyvät 1.—6. lakiehdotuksen.

Helsingissä 14.6.2018

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Satu Hassi vihr
varapuheenjohtaja Silvia Modig vas
jäsen Petri Honkonen kesk
jäsen Susanna Huovinen sd
jäsen Olli Immonen ps
jäsen Pauli Kiuru kok
jäsen Hanna Kosonen kesk
jäsen Rami Lehto ps
jäsen Eeva-Maria Maijala kesk
jäsen Sari Multala kok
jäsen Riitta Myller sd
jäsen Katja Taimela sd
jäsen Ari Torniainen kesk
jäsen Mirja Vehkaperä kesk

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Marja Ekroos